

Klima- og Miljødepartementet

Vår ref: BB Oslo 23. april 2014

Høring – Miljøkonsekvensutredning for Fennovoima atomkraftverk, Finland

Vi viser til brev ref. 14/715 fra Klima- og Miljødepartementet datert 25.02.2014 om høring om Miljøkonsekvensutredning for Fennovoima atomkraftverk, Finland.

Tekna organiserer over 65 000 medlemmer med høyere utdanning fra teknologiske eller naturvitenskapelige fag.

Det dokument som ligger til grunn for Teknas uttalelse er ”**Environmental Impact Assessment Report for a Nuclear Power Plant, Februar 2014.**”

Miljøkonsekvensanalysen (heretter Analysen) skal i Norge vurderes i henhold til Espoo-konvensjonens artikler 4 og 5.

Artiklene sier at det er definert et format for den miljøkonsekvensanalyse som finske myndigheter skal legge til grunn for sin vurdering av et foreslått tiltak, og at denne skal sendes til berørte parter. De berørte parter har en rett til å uttale seg.

Partene skal på grunnlag av mottatte uttalelser innlede konsultasjoner om bl.a. alternativer til det foreslåtte tiltak (inkludert nullalternativet) , og eller gjensidige avbøtende tiltak. Eller andre forhold knyttet til den foreslåtte aktivitet.

En generell vurdering av atomkraft

Tekna er av den oppfatning at atomkraft representerer en karbonfri energiproduksjon, men at det er usikkerheter knyttet til dens faktiske kostnader, og til de langsiktige konsekvenser. Det siste forhold er av etisk art, bruk av atomkraft legger plikter og belastninger på de kommende generasjoner. En storstilt utbygging av atomkraftverk kan gjøre slike framtidige belastninger urimelig store. Noen av avfallsfraksjonene vil måtte lagres i mange tusen år, inn i en framtidig sivilisasjon vi ikke på noen måte kan ha noen oppfatninger om i dag.

Vi er klar over at dette i og for seg ikke er relevant for en reaksjon etter Espoo-konvensjonen. Finland er i sin fulle rett til å bygge atomkraftverk etter gjeldende internasjonale konvensjoner og regelverk.

Fra Analysen

Reaktoren som vil bli installert i atomkraftanlegget i Hanhikivi vil holde et høyt sikkerhetsnivå og bli bygget med dobbelt reaktorinnkapsling. Den vil være dimensjonert for å tåle et direkte treff av et passasjerfly.

Det virker godt gjort at dosebelastningen utenfor anlegget ved normal drift tilfredsstillende alle relevante helse- og sikkerhetskrav. Dette gjelder ikke bare selve reaktoren og driften av den, men også operasjonene knyttet til brensel og avfall. Det skal nevnes at finsk lov krever at radioaktivt avfall skal behandles og deponeres i Finland. Det skal ikke eksporteres ut av landet.

Vurderinger fra norsk side vil være knyttet til ulykkesituasjoner.

Nukleær ulykke

Nukleære ulykker klassifiseres etter den såkalte INES-skalaen (International Nuclear Event Scale).

Beregningene i Rapporten er basert på en INES 6 ulykke. Dette er i samsvar med nasjonal forskrift (717/2013).

Først en kort bakgrunn: Den eneste kjente INES 6 hendelsen er den såkalte Kysthymulykken på det sovjetiske atomanlegget Mayak i 1957. Den førte til det beryktede nedfallsbeltet i øst-Ural. Det var (er) ca 10 x 1000 km stort, og mottok ca 750 PBq nedfall. Svært dårlig statistikk fra Sovjet-systemet gjør at man beklageligvis ikke har oversikt over de helsemessige konsekvensene for den befolkning som ble rammet.

Det skal påpekes at dette utslippet er 7500 ganger større enn det som den finske Analysen forutsetter. Imidlertid vil isotopsammensetningen være svært viktig når man beregner dosebelastninger på befolkningen og Tekna legger til grunn, uten å kunne etterprøve dette, at forutsetningene som benyttes i Analysen er korrekte i henhold til regelverket.

Det konkluderes i Analysen (Nuclear accident, side 14) med at det innefor en radius av 1000 km (nedvinds fra ulykkesstedet) kan bli nødvendig å legge restriksjoner på bruk av reinsdyrkjøtt til mat. Dette området inkluderer store deler av Norge, med unntak av områder sørvest for en akse Larvik – Ålesund.

INES 7 ulykker, altså ulykker i kategorien Tsjernobyl og Fukushima, er gitt en mer summarisk beskrivelse. Det sies at dosene utenfor Finlands grenser vil være statistisk ubetydelige, men at det kan være behov for å legge restriksjoner på bruk av reinsdyrkjøtt til mat i påvirkede områder. Dette kan motvirkes ved tiltak for å redusere dosebelastningen på reinsdyr. Slike tiltak kan være uttransportering til upåvirkede områder eller opplegg med kontrollert foring. Storfekjøtt kan komme i samme kategori som reinsdyr i de nordlige deler av Sverige. Tilsvarende kan det bli nødvendig å legge restriksjoner på bruk av ferskvannsfisk til menneskemat.

Realismen i slike forslag er vanskelig å vurdere.

Konklusjoner

Vi er av den oppfatning at de norske kommentarene til Analysen først og fremst må være avhengige av helseeffekter i den norske befolkning som følge av en grenseoverskridende ulykke ved atomkraftverket. Vi er klar over at den Internasjonale Strålevernkommissjonen (ICRP) sier at kollektivdoser ikke bør brukes for å vurdere helseeffektene av lave doser på store befolkninger. Allikevel finner vi at analysen ikke presenterer data som i det hele tatt gjør det mulig å ha en oppfatning av slike helseeffekter.

I det perspektivet savner vi beregninger av kollektivdoser, og mener norsk side må be finske myndigheter om å utarbeide slike.

Vi mener derfor at det på det foreliggende grunnlag ikke er mulig å trekke noen konklusjoner om hvorvidt norsk side skal gå imot etablering av kraftverket.

På bakgrunn av at store deler av norsk tam- og villreinbestand vil bli berørt av designulykken (INES 6) mener vi også at finsk side bør presentere beregninger av kostnader forbundet med de dosebegrensende tiltakene som kan bli nødvendige i forhold til transport eller nedføring av reinsdyr. Og tilsvarende når det gjelder restriksjoner på bruk av ferskvannsfisk.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar Horneland Kristensen

Generalsekretær